

Betogers die voor het recht op abortus zijn, demonstreren bij het Hooggerechtshof nadat bekend is geworden dat de wetgeving wellicht verandert. FOTO AP

Biden: Kiezers kunnen het recht op abortus redden

De regering van president Joe Biden 'staat klaar' om de verwachte vernietiging van het recht op abortus door het Amerikaanse Hooggerechtshof het hoofd te bieden. Maar Biden gaf gisteren toe, na het bekend worden van een concept-uitspraak van het hof, dat hij er als president niet veel aan kan doen.

De president wees op de verkiezingen in november voor het Congres en voor de volksvertegenwoordiging in veel Amerikaanse staten: "Het zal de taak van de kiezers zijn, mensen te selecteren die voor het beslissingsrecht van vrouwen zijn."

Een eventuele streep door het arrest 'Roe v. Wade' uit 1972 kan niet rekenen op de goedkeuring van de meeste Amerikanen: 69 procent wil het recht op abortus handhaven. Maar het Hooggerechtshof heeft een conservatieve meerderheid.

Het lekken van een compleet concept, iets wat nog nooit is voorgekomen, is een teken dat bij de rechters of hun personeel de gemeederen ongebruikelijk verhit zijn. De voorzitter van het hof, John Roberts, heeft een onderzoek bevolen.

De Democratische meerderheid in het Huis van Afgevaardigden nam in september vorig jaar een wet aan die de het recht op abortus garandeert. Een eventuele uitspraak van het Hooggerechtshof dat dit recht bij nader inzien niet impliciet in de grondwet te vinden is, zou daardoor van geen enkel praktisch belang meer zijn.

Maar in de Senaat maakt die wet geen kans. Daar hebben de Republi-

keinen de helft van de stemmen, en op een paar na zijn de meesten tegenstanders van het recht op abortus. Ook één Democraat, Joe Manchin uit West-Virginia, is een tegenstander. En om een wet door de Senaat te krijgen zijn doorgaans zestig van de honderd stemmen nodig.

Niettemin kondigde de fractieleider van de Democraten in de Senaat, Chuck Schumer, aan dat die 'Wet op de bescherming van de gezondheid van vrouwen' daar in stemming zal worden gebracht.

Als de concept-uitspraak het

De president geeft toe dat hij zelf niet veel kan doen

eindoordeel van het Hooggerechtshof wordt, zal dat volgens hem 'een van de slechtste en meest schadelijke beslissingen in de moderne geschiedenis zijn.'

De ommekeer in het Amerikaanse abortusrecht zou de Democraten wel kunnen helpen bij de komende verkiezingen. De Democratische senator Amy Klobuchar voorspelde dat 'vrouwen naar de stembus zullen gaan in aantallen die we nog nooit gezien hebben.'

Bas den Hond

De rechters van het Hooggerechtshof

Ketanji Brown Jackson
Sinds 2022 rechter Hooggerechtshof. Voorgedragen door president Joe Biden.

Sonia Sotomayor
Sinds 2009 rechter Hooggerechtshof. Voorgedragen door president Barack Obama.

Elena Kagan
Sinds 2010 rechter Hooggerechtshof. Voorgedragen door president Barack Obama.

Amy Coney Barrett
Sinds 2020 rechter Hooggerechtshof. Voorgedragen door president Donald Trump.

Brett Kavanaugh
Sinds 2018 rechter Hooggerechtshof. Voorgedragen door president Donald Trump.

Neil Gorsuch
Sinds 2017 rechter Hooggerechtshof. Voorgedragen door president Donald Trump.

Samuel Alito
Sinds 2006 rechter Hooggerechtshof. Voorgedragen door president George W. Bush.

John Roberts (voorzitter)
Sinds 2005 rechter Hooggerechtshof. Voorgedragen door president George W. Bush.

Clarence Thomas
Sinds 1991 rechter Hooggerechtshof. Voorgedragen door president George Bush.

Rabobank steunt aan misbruik gelinkt instituut

Kinderen • Door een groot misbruikschandaal raakte een kerkorganisatie in Peru in geldnood. Rabo verstrekte een lening aan een bedrijf van deze club.

Adrián Estrada, Karlijn Kuijpers en Hans Nauta

Rabobank Nederland heeft in 2019 bijna 24 miljoen geleend euro aan de zakelijke tak van een Peruaanse katholieke organisatie die zich jarenlang schuldig heeft gemaakt aan kindermisbruik. De daders waren hooggeplaatste leden die de jeugd afdeling gebruikten voor de aanwas van nieuwe slachtoffers. Rabobank verstrekte de lening nadat de organisatie in de nasleep van het schandaal in geldnood kwam te zitten. De lening loopt nog.

Het gaat om Sodalitium Christianae Vitae, een door het Vaticaan erkende apostolische gemeenschap binnen de katholieke kerk die is opgericht in 1971. De organisatie heeft meer dan 20.000 leden in 25 landen en genoot voor het schandaal hoog aanzien in Peru.

Rabobank verstrekte de lening aan het landbouwbedrijf Agrícola San José, blijkt uit documenten die platform voor onderzoeksjournalistiek Investico opvroeg bij het Peruaanse kadaster. Agrícola San José is onderdeel van het zakelijk imperium van Sodalitium, blijkt onder meer uit gegevens van de Peruaanse Kamer van Koophandel.

Het kindermisbruik door Sodalitium kwam in 2015 aan het licht toen onderzoeksjournalist Paola Ugaz een boek publiceerde met uitvoerige beschrijvingen van jarenlang fysiek, psychologisch en seksueel misbruik. Inmiddels zijn er tientallen slachtoffers bekend.

Het Peruaanse Openbaar Ministerie begon een strafzaak tegen vier Sodalitium-leden, onder wie oprichter Luis Fernando Figari. Zij worden beschuldigd van het veroorzaken van ernstige psychologische schade bij de kinderen en deelname aan een criminele organisatie. Deze strafzaak loopt nog. Het Vaticaan deed eigen onderzoek en stuurde Figari en andere bestuursleden weg vanwege de 'opmerkelijke ernst' van het misbruik.

In reactie op de onthullingen trokken volgelingen hun leningen aan Sodalitium terug, zegt journalist Paola Ugaz. "De organisatie moest op zoek naar nieuwe financiële middelen en heeft nu banken nodig om het gat op te vullen." Rabobank bood die financiële steun in 2019. Sinds enkele jaren is Rabobank actiever geworden in Peru als financier van de landbouwsector.

"Als de beschuldigingen kloppen, is Rabobank met deze lening betrokken bij de schending van de mensenrechten van de slachtoffers van het kindermisbruik", zegt Cees van Dam, hoogleraar onderneming en mensenrechten aan de Erasmus Universiteit. De slachtoffers heb-

ben namelijk nog altijd geen genoegdoening gekregen.

Een woordvoerder van Rabobank noemt het kindermisbruik 'buitengewoon ernstig en verwerpelijk'. Maar hij zegt dat de bestuurders of aandeelhouders van Agrícola San José geen directe banden hebben met Sodalitium. De bank stelt dat met de financiering geen belangen van Sodalitium zijn gediend.

Volgens onderzoeksjournalist en Sodalitium-kenner Paola Ugaz zijn de kerkorganisatie en het landbouwbedrijf wel degelijk met elkaar verbonden. Het bedrijf deelde volgens de Kamer van Koophandel zijn adres met andere bedrijven van Sodalitium. Ook is de bestuursvoorzitter van Agrícola San José directeur bij het belangrijkste bedrijf van Sodalitium, dat bekend staat als de 'geldkas' van de organisatie.

Het gebeurt vaker in Latijns-Amerika dat leden van religieuze ordes een netwerk van bedrijven opzetten waarvan de inkomsten heimelijk naar de religieuze organisatie stromen, zegt Wil Pansters, hoogleraar antropologie van Latijns-Amerika aan de Universiteit Utrecht. "In Latijns-Amerika zijn dit soort religieuze groeperingen vaak breed actief. In de politiek, het rechtssysteem, het leger en het bedrijfsleven. Ze profiteren van hun connecties met de elite."

Meerdere bedrijven binnen het netwerk van Sodalitium worden beschuldigd van misdrijven zoals belastingontduiking, landroof en geweld op inheemse volkeren. Lokale boeren beschuldigen ook het bedrijf dat de lening van Rabobank ontving van landroof van hun inheemse grond.

'Rabobank had van hier vanaf kunnen en moeten weten'

Rabobank gaat niet in op deze specifieke zaak. Wel zegt een woordvoerder dat het strikt beleid voert op mensenrechten dat geen enkele ruimte laat voor landroof. Als er na het aangaan van een financiering nieuwe feiten boven water komen, zal Rabobank daarnaar handelen, zegt de woordvoerder.

"Als financiële instelling moet je uiterst prudent te werk gaan", zegt Leen Paape, hoogleraar corporate governance aan Nyenrode Universiteit. "Als er ook maar enige twijfel is over de zuiverheid en integriteit van de cliënt zou de bank er ver van moeten blijven. Rabobank had van de relatie met Sodalitium af kunnen en moeten weten. Het lijkt erop dat ze onvoldoende haar huiswerk heeft gedaan."